

Bobbie

10 juni 2003

Ach, wat is Bobbie oud. Hij wankelt, valt soms bijna om, is zo traag. Hij komt niet meer naar boven, naar de slaapkamer. Zijn ogen zijn troebel, hij hoort nauwelijks iets, maar hij wil nog wel eten. Soms sluip ik de kamer door in de hoop dat hij me niet in de gaten heeft, want zodra hij mijn benen ziet, staat hij op en volgt me.

21 juni, H. del I.

Ik vond het vreselijk Bobbie achter te laten. Doof, bijna blind, stram, zijn drolletjes niet in maar voor de bak en een enkele keer in de kamer. De zorg overlaten aan Aldo en mijn buurvrouw, is iets wat goed zal gaan, maar wat ik op dit moment niet graag doe.

Iedere ochtend als ik beneden kwam keek ik met ingehouden adem of er nog leven zat in het magere lijfje, en ja, daar stond hij weer op en liep schreeuwend naar de keuken om te eten. Ik hoop dat ik erbij ben als hij – liefst in zijn slaap- zal gaan.

3 juli

Gisteren is mijn kleine schelm, zwarte duveltje, Bobbie, mijn Bobje, gestorven.

De 12 dagen in Spanje dacht ik iedere dag aan hem, moeite als ik ermee had hem achter te laten. Aldo meldde me telkens dat het goed ging en de buurvrouw zei maandag nog aan de telefoon dat hij 'tierig' was.

Toen we dinsdagavond thuiskwamen, was het eerste wat ik deed op hem afgaan, in het hoekje naast de schouw, waar hij zijn kussen heeft. Hij was blij, spon dat het een lust was, wilde eten, al had hij om half 7 nog een bakje gekregen.

De volgende ochtend at hij nauwelijks. Ik hield mijn gezicht vlak bij het zijne, zag vocht in zijn oogjes, alsof hij huilde. Hij had, voor het eerst, een plas in de kamer gedaan en ook zijn kussen was nat. Nadat ik er een schone sloop omheen had gedaan, ging ik snel boodschappen doen. Zodra ik terug was, stond hij op. Een voorpootje kreeg hij niet goed neer. Ik zette hem voorzichtig op zijn pootjes en hij kwam bij me in de keuken zitten, toekijkend, zoals hij vaker deed wanneer ik mijn boodschappen opborg. Ik zette hem voor zijn etensbakje, maar hij staaarde er alleen maar naar, liep langzaam, zwaaiend met zijn achterlijfje, de kamer in. Zijn kussen was weer nat en ik verschoonde het opnieuw. Ik legde hem erop en ging naar mijn werkkamer.

Niet veel later stond hij naast me, me aankijkend met zijn glazige oogjes, slaakte een geluid. En ik wist het.

Ik tilde mijn kleine lieveling – o, zo broos – op, ging met hem naar de woonkamer en nam hem op schoot. Eerst lag hij in een vreemde draai, terwijl zijn kopje langs mijn arm, mijn hand ging, daar zacht tegen drukte, ja, kopjes gaf.

'Blijf maar zo liggen, rustig maar, het is goed, rakker van me, ouwe taaie Bobje, je bent de beste kat ter wereld.' Zo praatte ik door, terwijl zijn kopje op mijn rechterarm lag en ik hem met mijn linker zachtjes aaide. Zijn pootjes trilden, zijn tandjes klaptten af en toe op elkaar, hij bewoog vreemd, en aan zijn buikje zag ik hoe hij zwoegend adem haalde. Was het een epileptische aanval? Maar dan zou hij eruit kunnen komen, zou hij straks moe zijn, gaan slapen en daarna zich weer laten horen, weer spinnend bij me liggen... Zijn achterpootjes

strekten zich, zijn bekje ging open en dicht, de achterpootjes bewogen ineens alsof ze fietsten –werden ze nu soepel? Werd hij wakker? En toen strekten de pootjes zich opnieuw, hield het ademen op en bleef er een zacht gezoem in het lijfje achter.

Het bleek mijn arm die tintelde, omdat ik drie kwartier zo met hem gezeten had.

Op dat moment kwam Roel thuis en toen hij de kamer inkwam, kon ik alleen nog, zowat stikkend in mijn tranen, uitbrengen: ‘Bobbie is net gestorven.’ En ik merkte dat Roel begon te huilen en liefdevol riep: ‘Kutkat!’

Ik belde Aldo, en na een ‘O nee...’ klonk het gesmoord: ‘Nu is mijn jeugd definitief voorbij.’

Sinds mijn moeders dood heb ik niet meer zo gehuild. Ik weet wel: wees blij (blij? goed dan, blij!) dat je thuis was, dat het diertje op je heeft gewacht en dat hij zich niet verstopte zoals veel katten doen in hun laatste uur.

Zo was het gisteravond, vannacht, vandaag, en het kan me totaal niet schelen als ik in de ogen van een ander ‘te ver’ zou gaan, ‘omdat het maar een dier is.’ Weg met die gevoelloze types, de dwazen die beweren dat ‘dieren geen besef van de dood hebben’! Die kat was me meer waard dan menig menselijk schepsel. Ik hoor hem, ik zie hem zijn pootje speels tussen de spijlen van de trap steken, ik zie zelfs mijn al acht jaar dode moeder zich naar hem toe buigen en zijn naam zeggen. Ik zie hem overal, een slanke, zwarte, beweeglijke vlek, ik voel hem op mijn schoot, tegen mijn gezicht, en vooral in mijn handen, een vinger zacht onder zijn keeltje, achter zijn oortjes. Dat laatste kon ik ook vandaag niet laten, toen hij, op een handdoek, in de doos *Billecart Salmon Champagne* lag. Koud en nog altijd zo aandoenlijk in zijn scharminkeligheid. Heb ik je te lang laten sukkelen de afgelopen maanden? Hielden we niet vreselijk veel van elkaar? Werd je daarom zo oud?

Een paar jaar geleden hield de SLAA een avond over Het Schrijversmuseum. De vraag was wat een schrijver aan de collectie zou willen toevoegen. Ik dacht aan een simpele gevelsteen aan het woonhuis, meer was niet nodig. Op die steen kon dan staan dat Bobbie er gewoond had en dat hij het schrijven van een aantal boeken intens had mee beleefd, omdat hij bij me op schoot had gezeten.

Mijn kleine muze ligt nu in een koelcel in het Dieren Uitvaart Centrum aan de Kadoelenweg.

Ik zag vanavond de oven waar hij morgen in gaat, een groot apparaat dat aan het werk was en waarin het vuur achter de dikke metalen deur brulde.

Vogel, fret en knaagdier €28

Kat en konijn €35

Kleine hond €40

Middelgrote hond €65

Grote hond €80

Er was een keuze uit algemene en individuele asverstrooiing, en ‘individueel met as in een urn retour’.

Een oudere dame gaf ons koffie, al hadden we gezegd dat we niet hoefden. En een man van een jaar of 50 liet ons die oven zien en het grasveld waar hij zou kunnen worden uitgestrooid tussen al die andere huisdieren, die voornamelijk bij dierenartsen worden opgehaald.

‘U kunt daar altijd op bezoek komen en op een bankje zitten om uw kat te gedenken.’

Hij toonde ons ook nog het kerkhof en zei: ‘Daar is de animo wat af, ze kiezen bijna allemaal voor verstrooiing.’

‘We nemen hem mee naar huis,’ zei ik. ‘We weten nog niet waar we hem verstrooien.’

Ik stelde hem de waarschijnlijk geijkte vraag of hij zelf een huisdier had.

‘Ik had een hondje,’ zei hij. ‘Vorige week overleden. Veertien jaar.’

Ik wilde hem en de oude dame die misschien zijn moeder was, geloven, vertrouwen (ze zouden me zaterdag toch niet zomaar wat as meegeven?) en dacht ondertussen, ondanks alle droefheid: er zit een verhaal in, een macaber verhaal.

4 juli

God, wat heb ik vanmiddag tegen een mevrouw van Vrij Nederland geraaskald? Ik kan me er niets van herinneren.

Het is half 3 's nachts, ik heb gedronken, ik kijk weer naar de lege hoek. We hebben het gisteren allemaal weggegooid, het kussen, het dekentje, de kattenbak, het mandje waarin Bobbie soms onder hevig protest vervoerd werd, de kattenbakkorrels, het schepje, het drinkbakje. Op Aldo's verzoek heb ik het etensbakje met POES weer uit de vuilniszak gehaald. Maar ik wil geen huisdier meer, ik wil het verdriet om het einde niet meer.

Vanmorgen ook de vork waarmee ik het eten in het bakje deed, weggegooid.

5 juli

Een groot bord op de A10, vlak voor de afslag S117, waar ik eraf moest:

Bob

Je kan er mee thuis komen

Wie gelooft dit in een roman?

(Het stond er, op de heenweg in de berm, en eveneens op de terugweg, op een groot geel bord. Later drong pas tot me door dat het om een vervolg op 'Bob jij of Bob ik' ging.)

Ik sloeg af en reed even later het terrein van het landelijk gelegen Dieren Uitvaart Centrum op. De oude dame haalde de kleine, bleekroze urn, deed een plakbandje over het deksel, en wikkelde hem in vloeipapier.

'De as zit erin, in een plastic zakje,' zei ze. 'Was u bij de crematie?'

'Nee, ik wist niet dat dat kon.'

'Ze leggen hem dan op een tafeltje voor de oven, zodat u hem nog ziet voor het gebeurt. Maar ik pak even de informatie om te zien wanneer het was.'

Ze vroeg om het betalingsbewijs. Ik overhandigde het haar en ze draaide het in een elektrische schrijfmachine en tikte: Uw huisdier is gecremeerd d.d. 4 juli 2003 (10.05 uur)

Het tijdstip waarop ik zowel een fininal als paracetamol had genomen.

Ik zette de urn op de passagiersstoel in de auto en wandelde nog wat over het terrein. De meeste plekjes op het kerkhof hebben alleen een paaltje met een nummer, slechts bij enkele ligt een steentje en van dat steentje zijn doorgaans de letters al half verdwenen. Opvallend hoeveel dierennamen als uitgang ie of y hebben. Pinky. Ducky. Kelly. Hummie. Tiggy.

Bij de verstrooiptek, een goed onderhouden gazon, is een haag in de vorm van een halve cirkel. Er lagen bloemen, planten, briefjes: Lieve Mousie, ik vond je heeel lief, echt waar!!!!

/ Dank je wel voor alles, lieve schat /

Een jonge vrouw legde bloemen neer met een briefje. Toen ze weg was, las ik: You were beautiful, we will love you forever.

Even later kwam ze terug en stapte voorovergebogen het grasveld op.

In de auto stelde ik me voor hoe ze huilend grassprietten uittrok en meenam.

Bob, je kan er mee thuis komen.

Ik dacht hem in de tuin te verstrooien, of in het plantsoen, omdat hij, zoals Aldo zegt 'dan toch een keertje voor op straat mag'.

Maar we wilden het niet, nog niet.

6 juli

En blijf ik hem voelen: van zijn kopje tot het puntje van zijn staart. En blijf ik hem horen: hard, jungle-achtig, en zo zwak die laatste uren. En zie ik hem springen: op tafel, op schoot, over het deurtje bij de trap. En zie ik hem strompelen, zo traag op die laatste dag. En mijn eigen stem dan, mijn mond die dagelijks gewend is zijn naam uit te spreken. Mijn ogen die hem overal plaatsen, lopend, zittend, liggend. Alles wat ik in die jaren meemaakte: hij was erbij. Hij vertederde, troostte, maakte me aan het lachen. God, wat mis ik hem. Met genegenheid denk ik aan degenen die het begrijpen en soms zelf tranen lieten.

10 juli

Vandaag zou Bobbie 21 jaar zijn geworden.

Enkele maanden later maakte ik een kleine tekening van Bobbie op het deksel van de urn. In een cirkel eromheen schreef ik: *Van wat mijn trotse kater was/ rest nu alleen een beetje as.*

De urn staat nog altijd op mijn bureau, naast de urn van Louis, een grappig, alleraardigst, maar helaas ziekelijk katertje dat vorig jaar, tweeënhalft jaar oud, overleed.

Het uittikken van de dagboeknotities greep me zo aan dat ik troost zocht bij Bosi, een intens lieve Abessijn. Ook hem fluister ik toe dat hij de mooiste, liefste, beste kat van de wereld is. En ik meen het, zoals ik het bij Bobbie en mijn andere katten meende, en zoals een Engelsman het meende toen hij in de grafsteen liet beetelen:

*To the world
he was a cat
To me
he was the world*